

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-2-02

Druk nr 249
Warszawa, 6 lutego 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo własności przemysłowej,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 3b Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Art. 1.

W ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2001 r. Nr 49, poz. 508) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 29:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
- b) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt,”
- c) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Przepis ust. 1 pkt 2 nie ma zastosowania do mikrobiologicznych sposobów hodowli ani do wytworów uzyskiwanych takimi sposobami.

3. Sposób hodowli roślin lub zwierząt, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest czysto biologiczny, jeżeli w całości składa się ze zjawisk naturalnych, takich jak krzyżowanie lub selekjonowanie.”;

2) w art. 33:

- a) w ust. 1 na początku zdania dodaje się wyrazy „Z zastrzeżeniem art. 93⁷ ust. 1”;

- b) skreśla się ust. 2,
 - c) w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Przepis art. 93⁷ ust. 1 stosuje się odpowiednio”,
 - d) w ust. 5 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Przepis art. 93⁷ ust. 1 stosuje się odpowiednio”;
- 3) w art. 35 skreśla się ust. 2 i 3;
- 4) w art. 44 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Od dnia ogłoszenia, o którym mowa w art. 43 ust. 1, osoby trzecie mogą zapoznać się z opisem zgłoszeniowym wynalazku, obejmującym opis wynalazku, zastrzeżenia patentowe i dołączone do zgłoszenia rysunki. Osobom tym udostępnia się również poświadczenie instytucji depozytowej, o którym mowa w art. 93⁷ ust. 3. Osoby te mogą, w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, zgłaszać do Urzędu Patentowego uwagi co do istnienia okoliczności uniemożliwiających udzielenie patentu.”;
- 5) art. 70 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 70. 1. Patent nie rozciąga się na działania dotyczące wyrobu według wynalazku lub wytworzonego sposobem według wynalazku, polegające w szczególności na oferowaniu go do sprzedaży lub wprowadzaniu do obrotu, jeżeli wyrób ten został uprzednio, zgodnie z prawem, wprowadzony do obrotu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przez uprawnionego lub za jego zgodą.
 - 2. Nie stanowią naruszenia patentu działania, o których mowa w ust. 1, dotyczące wyrobu wprowadzonego do obrotu, przez uprawnionego lub za jego zgodą, na

terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu.”;

6) w art. 90 w ust. 1 w pkt 4 po wyrazach „trwałej utraty możliwości korzystania z wynalazku,” dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art. 93⁸ ust. 1”;

7) w tytule II działu II po rozdziale 8 dodaje się rozdział 9 w brzmieniu:

„Rozdział 9

Przepisy szczególne dotyczące wynalazków biotechnologicznych

Art. 93¹. Ilekroć w rozdziale jest mowa o:

- 1) wynalazku biotechnologicznym – rozumie się przez to wynalazek w rozumieniu art. 24, dotyczący wytworu składającego się z materiału biologicznego lub zawierającego taki materiał albo sposobu, za pomocą którego materiał biologiczny jest wytwarzany, przetwarzany lub wykorzystywany,
- 2) materiale biologicznym – rozumie się przez to materiał zawierający informację genetyczną i zdolny do samoreprodukcji albo nadający się do reprodukcji w systemie biologicznym,
- 3) sposobie mikrobiologicznym – rozumie się przez to sposób, w którym bierze udział lub który został dokonany na materiale mikrobiologicznym albo wynikiem którego jest ten materiał.

Art. 93². 1. Za wynalazki biotechnologiczne uważa się w szczególności wynalazki:

- 1) stanowiące materiał biologiczny, który jest wyizolowany ze swojego naturalnego środowiska lub wytworzony sposobem technicznym, nawet jeżeli poprzednio występował w naturze,
 - 2) stanowiące element wyizolowany z ciała ludzkiego lub w inny sposób wytworzony sposobem technicznym, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu, nawet jeżeli budowa tego elementu jest identyczna z budową elementu naturalnego,
 - 3) dotyczące roślin lub zwierząt, jeżeli możliwości techniczne stosowania wynalazku nie ograniczają się do szczególnej odmiany roślin lub rasy zwierząt,
 - 4) dotyczące sposobu mikrobiologicznego lub innego sposobu technicznego albo wytworu otrzymanego takim sposobem.
2. Zgłoszenie wynalazku dotyczącego sekwencji lub częściowej sekwencji genu musi ujawniać ich przemysłowe zastosowanie.

Art. 93³. 1. Poza przypadkami określonymi w art. 29, nie udziela się patentów na ciało ludzkie, w różnych jego stadiach formowania się i rozwoju oraz zwykle odkrycie jednego z jego elementów, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu.

2. Za wynalazki biotechnologiczne, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami w rozumieniu art. 29 ust. 1 pkt 1 uważa się w szczególności:

- 1) sposoby klonowania ludzi,
- 2) sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej linii zarodkowej człowieka,
- 3) stosowanie embrionów ludzkich do celów przemysłowych lub handlowych,
- 4) sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej zwierząt, które mogą powodować u nich cierpienia, nie przynosząc żadnych istotnych korzyści medycznych dla człowieka lub zwierzęcia, oraz zwierzęta będące wynikiem zastosowania takich sposobów.

Art. 93⁴.

1. Patent na materiał biologiczny posiadający określone w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach patentowych cechy charakterystyczne rozciąga się na każdy materiał biologiczny otrzymany z danego materiału biologicznego przez reprodukcję w identycznej lub odmiennej formie i posiadający te same cechy charakterystyczne.
2. Patent na sposób, który umożliwia wytworzenie materiału biologicznego posiadającego określone w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach patentowych cechy charakterystyczne będące wynikiem wynalazku, rozciąga się na materiał biologiczny otrzymany bezpośrednio tym sposobem oraz na każdy inny materiał biologiczny pochodzący z materiału biologicznego uzyskanego bezpośrednio przez reprodukcję w identycznej lub odmiennej formie i posiadający te same cechy charakterystyczne.
3. Patent na wytwór zawierający lub posiadający informację genetyczną rozciąga się na wszystkie materiały, do których

został włączony wytwór i w których została zawarta informacja genetyczna spełniająca w tym materiale swoją funkcję, z wyjątkiem materiałów, o których mowa w art. 93³ ust. 1.

Art. 93⁵. 1. Patent nie rozciąga się na materiał biologiczny otrzymany przez jednokrotną reprodukcję materiału biologicznego wprowadzonego do obrotu przez uprawnionego z patentu lub za jego zgodą, jeżeli reprodukcja jest nieodzownym następstwem wykorzystywania materiału biologicznego.

2. Sprzedaż lub przekazanie w inny sposób materiału siewnego rolnikowi przez uprawnionego z patentu lub za jego zgodą, do wykorzystania w rolnictwie, oznacza upoważnienie dla rolnika do wykorzystywania swoich zbiorów do reprodukcji w ramach własnego gospodarstwa, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z art. 26 ustawy z dnia 24 listopada 1995 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2001 r. Nr 53, poz. 563).

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do inwentarza hodowlanego lub innego zwierzęcego materiału zarodowego.

Art. 93⁶. Przepisy rozdziału 7 stosuje się odpowiednio do przypadków, w których:

- 1) hodowca nie może wykonywać prawa do odmiany roślin bez naruszania patentu wcześniejszego,
- 2) uprawniony z patentu na wynalazek biotechnologiczny nie może stosować go bez naruszania wcześniejszego prawa do odmiany roślin.

- Art. 93⁷. 1. Jeżeli do urzeczywistnienia wynalazku potrzebne jest użycie materiału biologicznego, który nie jest powszechnie dostępny ani nie może być przedstawiony w opisie patentowym w taki sposób, aby umożliwić znawcy zastosowanie wynalazku, ujawnienie go może polegać na powołaniu się na zdeponowanie tego materiału w kolekcji uznanej na podstawie umowy międzynarodowej lub w kolekcji krajowej, wskazanej przez Prezesa Urzędu Patentowego w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
2. Status instytucji depozytowej posiadają w szczególności te organy depozytowe, które zostały utworzone zgodnie z przepisami Traktatu budapesztańskiego z dnia 28 kwietnia 1977 r. o międzynarodowym uznawaniu depozytów mikroorganizmów dla celów postępowania patentowego (Dz.U. z 1994 r., Nr 110, poz. 528), zwanym dalej „Traktatem budapesztańskim”. Z wnioskiem o nadanie statusu instytucji depozytowej występuje zainteresowany za pośrednictwem ministra właściwego do spraw środowiska.
 3. W razie dokonania depozytu, o którym mowa w ust. 1, zgłaszający powinien dołączyć do zgłoszenia poświadczenie instytucji depozytowej. Poświadczenie takie wymienia nazwę instytucji oraz numer, pod którym jest dostępny materiał biologiczny.
 4. Poświadczenie instytucji depozytowej może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od daty zgłoszenia. Późniejsze złożenie poświadczenia nie skutkuje uznaniem zdeponowania mikroorganizmu za równoznaczne z jego ujawnieniem w zgłoszeniu.

5. Na wniosek zgłaszającego złożony przed dniem, w którym zakończono przygotowanie do ogłoszenia o zgłoszeniu, od dnia tego ogłoszenia dostęp do materiału biologicznego będą miały jedynie osoby wskazane przez zgłaszającego oraz niezależni eksperci.
6. Po udzieleniu patentu, dostęp do depozytu osoby trzecie będą miały nawet wówczas, gdy patent zostanie unieważniony.
7. Warunkiem udostępnienia próbki materiału biologicznego ubiegającej się o to osobie jest zobowiązanie się jej wobec zgłaszającego lub uprawnionego, że w trakcie pozostawania patentu w mocy:
 - 1) nie udostępni osobom trzecim próbki ani żadnej substancji z niej pochodzącej,
 - 2) będzie wykorzystywała próbkę lub substancję z niej pochodzącą jedynie do celów doświadczalnych, chyba że zgłaszający lub uprawniony z patentu wyraźnie odstąpi od tego zobowiązania.
8. Jeżeli Urząd Patentowy wyda decyzję o odmowie udzielenia patentu albo umorzeniu postępowania, na wniosek zgłaszającego złożony w terminie określonym w ust. 5, przez okres 20 lat od daty dokonania zgłoszenia, dostęp do depozytu materiału biologicznego będzie ograniczony do niezależnych ekspertów. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.

Art. 93⁸. 1.

Jeżeli materiał biologiczny zdeponowany zgodnie z art. 93⁷ przestał być dostępny w uznanej kolekcji, nowego depozytu

można dokonać na warunkach określonych w Traktacie budapesztańskim.

2. Do każdego nowego depozytu dołącza się oświadczenie podpisane przez uprawnionego, potwierdzające, że nowy zdeponowany materiał biologiczny jest tym samym materiałem, który był pierwotnie zdeponowany.”;

8) art. 102 – 107 otrzymują brzmienie:

„Art. 102. 1.

Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.

2. Wytworem jest każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy, obejmujący w szczególności opakowanie, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych.

3. Za wytwór uważa się także:

- 1) przedmiot składający się z wielości wymieniających części składowych umożliwiających jego rozłożenie i ponowne złożenie (wytwór złożony),
- 2) część składową, jeżeli po jej włączeniu do wytworu złożonego pozostaje widoczna w trakcie jego zwykłego używania, przez które rozumie się każde używanie, z wyłączeniem konserwacji, obsługi lub naprawy.

Art. 103. 1. Wzór przemysłowy uważa się za nowy, jeżeli przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji, identyczny wzór nie został udostępniony publicznie przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób, umożliwiając zapoznanie się z nim znawcy. Wzór uważa się za identyczny z udostępnionym publicznie wówczas, gdy różni się od niego jedynie nieistotnymi szczegółami.

2. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości udzielenia prawa z rejestracji, jeżeli wzór przemysłowy:

1) został ujawniony osobie trzeciej, która w sposób wyraźny lub dorozumiany była zobowiązana do zachowania poufności,

2) został ujawniony w ciągu 12 miesięcy przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji, jeżeli ujawnienie nastąpiło przez twórcę, jego następcę prawnego lub – za zgodą uprawnionego – przez osobę trzecią, a także, jeżeli ujawnienie nastąpiło w wyniku nadużycia popełnionego wobec twórcy lub jego następcy prawnego.

Art. 104. 1. Wzór przemysłowy odznacza się indywidualnym charakterem, jeżeli ogólne wrażenie, jakie wywołuje na zorientowanym użytkowniku, różni się znacznie od ogólnego wrażenia wywołanego na nim przez wzór publicznie udostępniony przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo.

2. Przy ocenie indywidualnego charakteru wzoru przemysłowego bierze się pod uwagę zakres swobody twórczej.

Art. 105. W przypadku wzoru stosowanego lub zawartego w części składowej wytworu złożonego, w rozumieniu art. 102 ust.3 pkt 1, ocena nowości i indywidualnego charakteru dotyczy tylko jego widocznych cech.

Art. 106. 1. Na wzór przemysłowy udziela się prawa z rejestracji.

2. Przez rejestrację uprawniony nabywa prawo wyłącznego korzystania ze wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Uprawniony może zakazać osobom trzecim wytwarzania, oferowania, wprowadzania do obrotu, importu, eksportu lub innego korzystania z produktu, w którym wzór jest zawarty bądź zastosowany.
4. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego obejmuje każdy wzór, który na zorientowanym użytkowniku nie wywołuje odmiennego ogólnego wrażenia. Art. 104 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
5. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego ogranicza się do wytworów tego rodzaju, dla których nastąpiło zgłoszenie.
6. Prawa z rejestracji wzoru udziela się na czas 25 lat podzielony na pięcioletnie okresy, z zastrzeżeniem art. 111.

Art. 107. 1. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego nie obejmuje cech wytworu:

- 1) wynikających wyłącznie z jego funkcji technicznej,
- 2) które muszą być odtworzone w dokładnej formie i wymiarach w celu umożliwienia mechanicznego połączenia go lub współdziałania z innym wytworem.

2. Przepisy ust. 1 nie stoją na przeszkodzie rejestracji wzoru przemysłowego, przeznaczonego do wielokrotnego składania lub łączenia wzajemnie wymieniających wytworów w ramach systemu modularnego.”;

9) po art. 107 dodaje się art. 107a w brzmieniu:

„Art. 107a. 1. Prawa z rejestracji nie udziela się na wzory przemysłowe, które są sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; wzoru przemysłowego nie uważa się za sprzeczny z porządkiem publicznym tylko dlatego, że korzystanie z niego jest zabronione przez prawo.

2. Do prawa z rejestracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 131 ust. 2 pkt 2-5.”;

10) w art. 110 w ust. 2 wyrazy „art. 106.” zastępuje się wyrazami „art. 107a.”;

11) art. 115 otrzymuje brzmienie:

„Art. 115. Uprawniony z rejestracji wzoru przemysłowego nie może zakazać osobie trzeciej korzystania ze wzoru:

- 1) do użytku osobistego lub nie związanego z działalnością gospodarczą,
 - 2) w celu doświadczalnym,
 - 3) polegającego na jego odtworzeniu do celów cytowania lub nauczania, jeżeli nie narusza dobrych obyczajów i nie utrudnia uprawnionemu korzystania ze wzoru oraz wskazuje na źródło jego pochodzenia,
 - 4) stosowanego lub zawartego w urządzeniach znajdujących się na środkach transportu lądowego i zarejestrowanych w innych państwach statkach morskich lub powietrznych, które czasowo znajdują się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 5) przez import części zamiennych i akcesoriów, w których wzór jest stosowany lub zawarty w celu napraw statków, o których mowa w pkt 4, i ich dokonywania,
 - 6) przez wykonanie na indywidualne zamówienie naprawy związanej z odtworzeniem części składowej wytworu złożonego, w celu przywrócenia mu pierwotnego wyglądu.”;
- 12) w art. 118 w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Zakaz ten nie obejmuje przypadków dokonania korekty zastrzeganej postaci wytworu, jeżeli nie spowoduje to zmiany tożsamości wzoru i bez której uzyskanie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego byłoby niemożliwe.”;
- 13) w art. 155:
- a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

- „1a. Nie stanowią naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy działania, o których mowa w ust. 1, dotyczące towarów oznaczonych tymi znakami towarowymi, jeżeli towary te zostały wprowadzone do obrotu, przez uprawnionego lub za jego zgodą, na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu.”,
- c) w ust. 2 po wyrazach „o których mowa w ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”,
- d) w ust. 3 po wyrazach „Przepisu ust. 1,„ dodaje się wyrazy „i 1a” ;
- 14) w art. 255 w pkt 6 po wyrazie „topografii” dodaje się wyrazy „lub odmiany roślin”;
- 15) w art. 282:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Przedstawicielom organizacji, o których mowa w art. 281 ust. 2, powołanym do orzekania w sprawach spornych i pozostającym w stosunku pracy, przysługuje zwolnienie od pracy na czas udziału w posiedzeniach kolegiów, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Przedstawicielom organizacji, o których mowa w art. 281 ust 2, którzy biorą udział w pracach kolegiów i nie pozostają w stosunku pracy, wypłaca się rekompensatę za udział w pracach kolegiów.”;
- 16) skreśla się art. 299 i 300.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

- I. Przedstawiany projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r – Prawo własności przemysłowej, która weszła w życie w dniu 22 sierpnia 2001 r., stanowi kolejny etap dostosowywania prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej.

Potrzeba dostosowania polskiego ustawodawstwa w zakresie własności przemysłowej do przepisów wspólnotowych wynika z art. 66 Układu Europejskiego (Dz.U. z 1994 r. Nr 11, poz. 38, z późn. zm.), na mocy którego Polska zobowiązała się do stałego doskonalenia ochrony praw własności przemysłowej, aby osiągnąć poziom ochrony podobny do istniejącego we Wspólnocie. W stanowisku negocjacyjnym Rząd Polski zadeklarował, że z dniem uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej prawo krajowe w dziedzinie własności przemysłowej zostanie w pełni zharmonizowane z prawem wspólnotowym.

Ustawa - Prawo własności przemysłowej w dużym zakresie jest zgodna z *acquis communautaire* Wspólnoty. Jednakże w trakcie kilkuletnich prac nad ustawą zostały przyjęte w Unii Europejskiej dwie nowe dyrektywy, a mianowicie:

- 1) dyrektywa 98/44/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 1998 r. o ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych oraz
 - 2) dyrektywa 98/71/ WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. o ochronie prawnej wzorów przemysłowych.
- II. Przy opracowywaniu projektu nowelizacji przyjęto zasadę pełnej implementacji, przenosząc możliwie wiernie przepisy europejskie do systemu prawa polskiego, w szczególności w przypadku przepisów o ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych. Zaletami tak dokonanej harmonizacji jest łatwość dostosowywania w przyszłości nowelizowanych przepisów wspólnotowych oraz, ważna w aktualnym

okresie negocjacji, niemożność postawienia Polsce zarzutu niewystarczającej implementacji.

- III. W odniesieniu do wynalazków biotechnologicznych projekt przewiduje wprowadzenie odrębnego rozdziału 9 zatytułowanego "Przepisy szczególne dotyczące wynalazków biotechnologicznych", co jest uzasadnione kompleksowością regulacji. Ten sposób regulacji został w polskim prawie przyjęty w analogicznej sytuacji związanej z autorskoprawną ochroną dotyczącą utworów audiowizualnych oraz programów komputerowych (rozd. 6 i 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych - Dz.U. Nr 24, poz. 83, z późn. zm.).

Przedstawiane przepisy o ochronie wynalazków biotechnologicznych stanowią *lex specialis* w stosunku do przepisów prawa własności przemysłowej, nie wprowadzając zmian do systemu ochrony patentowej jako takiej. Rozwiązania zawarte w projektowanych przepisach rozwijają mianowicie zasadę wyrażoną już w art. 29 pkt 2 *in fine* p.w.p., zgodnie z którą patent może być udzielony na mikrobiologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt oraz na wytwory uzyskane takim sposobem, a ponadto rozszerzają zakres działania ustawy na „materiał biologiczny”.

W projektowanym art. 93¹ wprowadzono definicje: wynalazku biotechnologicznego, materiału biologicznego oraz sposobu mikrobiologicznego.

Zgodnie z projektowanym art. 93² Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej będzie udzielał patentów na wynalazki tylko wówczas, jeżeli wynalazek biotechnologiczny będzie spełniał ogólne przesłanki zdolności patentowej, określonej w art. 24 ustawy, a jego ochrona nie będzie wyłączona na mocy art.28, 29 oraz projektowanego art. 93³.

Bardzo istotne jest wyłączenie z możliwości patentowania ciała ludzkiego w różnych stadiach jego formowania się i rozwoju (art. 93³ ust. 1). Jest to podyktowane potrzebą uwzględnienia fundamentalnych zasad ochrony godności i integralności człowieka. Koresponduje z tym zakaz patentowania wynalazków biotechnologicznych, których wykorzystanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; przykładowy katalog takich rozwiązań, np. sposobów klonowania ludzi, zawarto w art. 93³ ust. 2.

W projekcie został określony zgodny z dyrektywą zakres prawa z patentu (art.93⁴) oraz tzw. przywilej farmerski (art.93⁵).

Projekt nowelizacji wprowadza również przepisy dotyczące depozytów mikroorganizmów (częściowo przenosząc je z innych części prawa własności przemysłowej), a także przepisy szczególne dotyczące licencji przymusowych. W kwestii statusu instytucji depozytowych projektowane przepisy odsyłają między innymi do Traktatu budapesztańskiego o międzynarodowym uznawaniu depozytów drobnoustrojów do celów postępowania patentowego, którego Polska jest sygnatariuszem od 1993 r.

- IV. W ustawie - Prawo własności przemysłowej wprowadzono ochronę wzorów przemysłowych w sposób niezgodny z dyrektywą (choć odpowiadający Porozumieniu w sprawie Handlowych Aspektów Własności Intelektualnej - TRIPS). Stąd też w projekcie nowelizacji zasadniczo zmieniono dotychczas wprowadzone ustawą unormowania i przewidziano zastąpienie blisko połowy istniejących artykułów (pozostawiając art. 108-114 oraz art. 116-119), zaś w art. 110 ust. 2 i art. 118 ust. 2 dokonano odpowiednich zmian.

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej proponuje się zastąpienie jednej z konstytutywnych cech wzoru przemysłowego, a mianowicie przesłanki „oryginalności” wymogiem „indywidualnego charakteru”. Oczywiście nie chodzi tutaj o kwestie terminologiczne, lecz o zmianę

merytoryczną (w projektowanym art. 104 przesłanka ta została zdefiniowana zgodnie z dyrektywą).

W projekcie uznano za przedmiot ochrony również wytwór złożony oraz część składową (art. 102 ust. 3). Dopuszczono także w wyjątkowych, określonych zgodnie z dyrektywą przypadkach, możliwość ochrony wzoru, pomimo wcześniejszego ujawnienia go (art. 103 ust. 3).

Projekt nowelizacji wprowadza znaczące zmiany w art. 107 oraz dodaje nowy art. 107a. W art. 107 wskazano te cechy wytworu, których prawo z rejestracji wzoru przemysłowego nie obejmuje, zaś art. 107a wskazuje przypadki, w których nie udziela się prawa z rejestracji.

Ponadto, uregulowano zakres prawa z rejestracji oraz przypadki dozwolonego użytku przez osoby trzecie (art. 115).

W końcu w sposób nie budzący wątpliwości co do zgodności z dyrektywą określono czas ochrony wzoru (art. 106 ust. 6).

- V. Dodatkową sprawą, której celowość regulacji ujawniła się w związku z implementacją obu dyrektyw, jest kwestia tzw. wyczerpania prawa. Regulacja zawarta w art. 70 zdanie 2 ustawy - Prawo własności przemysłowej nie jest bowiem zgodna z zasadami przyjętymi w Unii Europejskiej nie tylko co do zakresu terytorialnego (co było zamierzone przez ustawodawcę), ale również odnośnie do samej treści tej instytucji. Mianowicie, w art. 70 zdanie 2 ustawy nie istnieje ograniczenie, że do wyczerpania dochodzi jedynie wówczas, gdy wprowadzenie do obrotu następuje „przez uprawnionego lub za jego zgodą”. Brak takiego przepisu może doprowadzić do paradoksu, że będzie dozwolony import chronionych w Polsce towarów i wytworzonych np. w Słowacji, gdzie uprawniony nie ubiegał się o ochronę.

Z uwagi na generalny charakter tej kwestii, w niniejszym projekcie zaproponowano niewprowadzanie przepisów szczególnych lecz zmianę w art. 70 ustawy.

Projekt nowelizacji dokonuje również uszczegółowienia przepisu odnoszącego się do wyczerpania na strefy wolnego handlu, czyniąc przepis art. 70 zdanie 2 bardziej jasnym.

Konsekwencją wprowadzenia stosownych zmian w art. 70 zdanie 2 są zmiany w art. 155 ustawy, które regulują wyczerpanie prawa ochronnego na znak towarowy.

- VI. Ustawa nowelizująca dokonuje również, w art. 1 pkt 15, poprawy dotychczasowego przepisu art. 282 ust. 1 ustawy oraz dodaje ust. 1a, który usuwa lukę prawną, w postaci braku podstawy do wypłacania rekompensat dla przedstawicieli organizacji społecznych nie pozostających w stosunku pracy, a biorących udział w pracach kolegiów Wydziału Spraw Spornych Urzędu Patentowego, mimo istnienia podstawy do wyliczania ich wysokości.

Proponowana zmiana ust. 1 jest konsekwencją dodania ust. 1a. Ponadto, dotychczasowy przepis ust. 1 jest wadliwie zredagowany i może być trudny do zastosowania w praktyce. Przepis ten, pomimo że mówi o pracownikach, to jednak dotyczy przedstawicieli organizacji społecznych, którzy biorą udział w pracach kolegiów Wydziału Spraw Spornych Urzędu Patentowego i pozostają w stosunku pracy. Dotychczasowa redakcja tego przepisu może budzić wątpliwości, czy odnosi się on właśnie do przedstawicieli organizacji, czy też do pracowników Urzędu Patentowego, o których mowa we wcześniejszych przepisach ustawy. Jest to również ważne z tego względu, że zgodnie z przepisem ust. 1, pracodawca ma obowiązek zwolnić od pracy, z prawem do wynagrodzenia, przedstawiciela organizacji na czas jego udziału w pracach kolegium. Proponowana zmiana koryguje od strony redakcyjnej niewłaściwe sformułowanie określające czas, na jaki przedstawicielowi

organizacji przysługuje zwolnienie od pracy. Dotychczasowa redakcja pozwala sądzić, w kontekście użytego zwrotu „udział w pracy kolegium”, że zwolnienie to przysługuje jedynie na czas orzekania, czyli ogranicza się tylko do posiedzenia, na którym jest wydawana decyzja, podczas gdy każdy członek kolegium musi być obecny na wszystkich posiedzeniach kolegium.

Niewłaściwie zinterpretowany przepis art. 282 ust. 1 może rodzić więc poważne problemy dla funkcjonowania kolegiów Wydziału Spraw Spornych.

- VII. Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo własności przemysłowej przewiduje skreślenie art. 299 i 300. Wiąże się to z funkcjonowaniem już w systemie prawa polskiego regulacji dotyczących materii objętej skreślanymi przepisami. Kwestie związane z wprowadzaniem na polski obszar celny i wyprowadzaniem z polskiego obszaru celnego towarów stanowiących przedmiot ochrony własności intelektualnej regulują już art. 2 § 3 i art. 57 § 2 - § 2b ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. Kodeks celny (Dz.U. Nr 23, poz. 117, z późn. zm.) oraz wydane na podstawie art. 57 § 3 tej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lutego 1999 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania organów celnych przy zatrzymaniu towarów w wypadku podejrzenia naruszenia przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej, handlowej i przemysłowej (Dz.U. Nr 16, poz. 141).
- VIII. Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

**UZASADNIENIE EUROPEJSKIEGO CHARAKTERU
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY – PRAWO WŁASNOŚCI
PRZEMYSŁOWEJ**

Przedłożony projekt dokonuje implementacji do prawa polskiego Dyrektywy 98/44/WE i Dyrektywy 98/71/WE, prowadząc do dalszego dostosowania polskiego prawa do prawa Unii Europejskiej w zakresie własności przemysłowej. Projekt zawiera też propozycje zmian w istniejącej ustawie nie wynikające bezpośrednio z implementacji prawa wspólnotowego, lecz mające charakter uściślający przepisy ustawy. Można uznać, iż poprzez zapewnienie większej efektywności stosowania przepisów ustawy, realizują one także postanowienia Układu Europejskiego, wiążące Rzeczpospolitą Polskę co do standardów ochrony prawa własności przemysłowej.

Projekt ustawy wprowadza zgodne z dyrektywą definicje: wynalazku biotechnologicznego, materiału biologicznego oraz sposobu mikrobiologicznego. Wynalazkiem biotechnologicznym ma być wynalazek w rozumieniu ustawy, dotyczący wytworu składającego się z materiału biologicznego lub zawierającego taki materiał albo sposobu za pomocą, którego materiał biologiczny jest wytwarzany, przetwarzany lub wykorzystywany. Materiałem biologicznym jest natomiast materiał zawierający informację genetyczną i zdolny do samoreprodukcji albo nadający się do reprodukcji w systemie biologicznym. Sposobem mikrobiologicznym jest sposób, w którym został użyty bądź wynikiem którego jest materiał mikrobiologiczny.

Ustawa wymienia przykładowe typy wynalazków biotechnologicznych. Są to w szczególności wynalazki stanowiące materiał biologiczny, który jest wyizolowany ze swego naturalnego środowiska lub wytworzony sposobem technicznym, wynalazki stanowiące element wyizolowany z ciała ludzkiego lub w inny sposób wytworzony sposobem technicznym, włącznie z sekwencją genu, wynalazki dotyczące roślin lub zwierząt, jeśli możliwości techniczne stosowania wynalazku nie ograniczają się do szczególnej odmiany roślin lub rasy zwierząt. Istotne jest wyłączenie z możliwości patentowania ciała ludzkiego w różnych stadiach jego formowania się i rozwoju.

Podstawowa zmiana przepisów w zakresie ochrony wzorów przemysłowych, poza doprecyzowaniem przepisów w stosunku do postanowień dyrektywy, obejmuje także nową

definicję konstytutywnych cech wzoru przemysłowego. Dotychczasowa przesłanka „oryginalności” została zastąpiona przesłanką „indywidualnego charakteru”.

Wzór przemysłowy spełnia przesłankę indywidualności, jeśli ogólne wrażenie jakie wywołuje na zorientowanym użytkowniku różni się znacznie od ogólnego wrażenia wywołanego na nim przez wzór publicznie udostępniony przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo. Przy ocenie indywidualnego charakteru wzoru bierze się pod uwagę zakres swobody twórczej. W projekcie uznano za przedmiot ochrony również wytwór złożony oraz część składową. Dopuszczono także w wyjątkowych, określonych zgodnie z dyrektywą przypadkach możliwość ochrony wzoru, pomimo wcześniejszego ujawnienia go.

Harmonizacja przesłanek udzielania ochrony wzorom z prawem Unii Europejskiej jest szczególnie ważna w związku z zaawansowanymi pracami prowadzonymi przez instytucje unijne w zakresie rozporządzenia ustanawiającego ochronę na całym terytorium Wspólnoty. Ujednolicenie przesłanek ochrony i jednocześnie wyłączeń w prawie polskim w stosunku do przepisów dyrektywy i podobnych przepisów przygotowywanego rozporządzenia, ułatwi funkcjonowanie w obrocie zainteresowanym przedsiębiorcom.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekr. Min. DH/ *47* /2001/DPE/mk

Warszawa, *12* stycznia 2002 r

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-2-02) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię.

- I. Projektowana ustawa ma na celu realizację kolejnego etapu dostosowania polskiego prawa własności przemysłowej do prawa Unii Europejskiej.
- II. Pomimo znacznego stopnia implementacji *acquis communautaire* ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej nie dokonała między innymi pełnego wdrożenia Dyrektywy 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 1998 r. o ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych oraz Dyrektywy 98/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. o ochronie prawnej wzorów przemysłowych.
- III. Przedłożony projekt ustawy wprowadza zmiany w zakresie wzorów przemysłowych i wynalazków biotechnologicznych, które są wzorowane na odpowiednich regulacjach wspólnotowych. Obie w.w. dyrektywy zostały poprawnie implementowane do prawa polskiego, realizując cele tych aktów, przy utrzymaniu w wielu miejscach brzmienia wiernego przepisom wspólnotowym.

IV. Poprzednia wersja projektu ustawy została pozytywnie zaopiniowana przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej (pismo nr Sekr. Min. JSW/2055/2001/DLE/TK), ze wskazaniem kilku zastrzeżeń. W toku dalszych prac nad projektem uwagi te zostały wyjaśnione i obecnie projekt może zostać uznany bez zastrzeżeń za zgodny z prawem Unii Europejskiej.

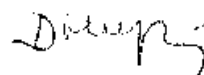
V. Niezależnie od zgodności projektu z prawem wspólnotowym, należy zwrócić uwagę na proponowane nowe brzmienie art. 155 ustawy – Prawo własności przemysłowej, którego literalna interpretacja może doprowadzić do zmiany zakresu t.zw. wyczerpania prawa ochronnego ze znaku towarowego. Jakkolwiek do czasu przystąpienia do Unii Europejskiej kwestia wyboru reżimu wyczerpania prawa ze znaku towarowego nie ma bezpośredniego związku z obowiązkiem harmonizacji prawa z prawem wspólnotowym, co było wielokrotnie podkreślane w opiniach Sekretarza KIE, to zasadne ekonomicznie wydaje się istnienie do tego czasu możliwie szerokiego kręgu państw, w których wprowadzenie towarów do obrotu będzie wyczerpywało prawa uprawnionego ze znaku, którym oznaczony jest konkretny towar. Umożliwi to bowiem import tańszych produktów na rynek polski. Dotychczasowy art. 155 ustawy – Prawo własności przemysłowej przewiduje wyczerpanie praw w zakresie towarów wprowadzonych do obrotu w którymkolwiek z krajów, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu.

Projektowany przepis stanowi, że „nie stanowią naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy działania, o którym mowa w ust. 1...”. Ustęp 1 brzmi: „Prawo ochronne na znak towarowy nie daje uprawnionemu prawa zakazywania oferowania lub dalszego obrotu towarami oznaczonymi tym znakiem, jeśli towary te zostały uprzednio, zgodnie z prawem, wprowadzone do obrotu...”. Literalna interpretacja tych dwóch przepisów pozwala na wniosek, iż działaniami, które nie stanowią naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy jest zakazywanie oferowania lub dalszego obrotu towarami, jeśli zostały one wprowadzone do obrotu przez uprawnionego lub za jego zgodą na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu. Takie brzmienie przepisów pozwala wnioskować o odwróconym, w stosunku do poprzedniego, zakresie wyczerpania, przez umożliwienie podmiotom, które wprowadziły towary do obrotu na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu – zakazywania oferowania lub dalszego obrotu towarami. Jakkolwiek być może intencją projektodawcy nie była zmiana zakresu terytorialnego wyczerpania, to analiza proponowanych przepisów wydaje się uzasadniać

przedstawioną powyżej interpretację. Raz jeszcze należy jednak podkreślić, że przedstawiona analiza nie ma związku z prawem Unii Europejskiej, gdyż dopiero od momentu akcesji wiązać Polskę będzie reżim wyczerpania wspólnotowego przewidziany w Dyrektywie Rady 89/104/EWG z 21 grudnia 1988 r. w sprawie harmonizacji praw państw członkowskich w odniesieniu do znaków towarowych, rozwinięty w wyniku orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. W tym miejscu należy zwrócić także uwagę na potrzeby nowelizacji ustawy – Prawo własności przemysłowej, wprowadzającej przepisy przewidujące reżim wyczerpania wspólnotowego od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej.

VI. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jacek Piechota
Minister Gospodarki

Zestawienie porównawcze przepisów dyrektywy 98/44/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 1998 r. o ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych z przepisami projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej

PRZEPIS DYREKTYWY	PRZEPIS USTAWY
Art. 2 ust. 1 pkt a i b	Art. 93 ¹ pkt 2 i 3
Art. 2 ust. 2	Art. 29 ust. 3
Art. 3 ust. 1	Art. 93 ¹ pkt 1
Art. 3 ust. 2	Art. 93 ² ust. 1 pkt 1
Art. 4 ust. 1	Art. 29 ust. 1 pkt 2
Art. 4 ust. 2	Art. 93 ² ust. 1 pkt 3
Art. 4 ust. 3	Art. 93 ² ust. 1 pkt 4
Art. 5 ust. 1	Art. 93 ³ ust. 1
Art. 5 ust. 2	Art. 93 ³ ust. 2
Art. 6	Art. 93 ³
Art. 7	Bezprzedmiotowy
Art. 8	Art. 93 ⁴ ust. 1 i 2
Art. 9	Art. 93 ⁴ ust. 3
Art. 10	Art. 93 ⁵ ust. 1
Art. 11	Art. 93 ⁵ ust. 2 i 3
Art. 12	Art. 93 ⁶
Art. 13	Art. 93 ⁷
Art. 14	Art. 93 ⁸

Zestawienie porównawcze przepisów dyrektywy 98/71/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. o ochronie prawnej wzorów z przepisami projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej

PRZEPIS DYREKTYWY	PRZEPIS USTAWY
Art. 1 pkt a	Art. 102 ust. 1
Art. 1 pkt b	Art. 102 ust. 2
Art. 1 pkt c	Art. 102 ust. 3 pkt 1
Art. 2	Bezprzedmiotowy
Art. 3 ust 1	Art.106 ust. 1
Art. 3 ust. 2	Art. 102 ust. 1
Art. 3 ust. 4	Art. 102 ust. 3 pkt 2
Art. 4	Art. 103 ust. 1
Art. 5	Art. 104 ust. 1
Art. 6 ust. 1	Art. 103 ust. 1
Art. 6 ust. 2 i 3	Art. 103 ust. 2
Art. 7	Art. 107
Art. 8	Art. 107a
Art. 9 ust. 1	Art. 106 ust. 4
Art. 9 ust. 2	Art. 104 ust. 2
Art. 10	Art. 106 ust. 6
Art. 12	Art. 106 ust. 2 i 3
Art. 13	Art. 115
Art. 15	Art. 70

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 98/44/WE

z dnia 6 lipca 1998r.

w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktatu ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 100a,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

działając zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 189b Traktatu³,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) biotechnologia i inżynieria genetyczna odgrywają coraz większą rolę w licznych dziedzinach przemysłu; ochrona wynalazków biotechnologicznych z pewnością ma fundamentalne znaczenie dla rozwoju przemysłu Wspólnoty;
- 2) w szczególności w dziedzinie inżynierii genetycznej, badania i rozwój wymagają znacznej ilości inwestycji o wysokim ryzyku i dlatego jedynie odpowiednia ochrona prawna może uczynić je zyskowymi;
- 3) dla podtrzymania i popierania inwestycji w dziedzinie biotechnologii istotnym elementem jest skuteczna i ujednolicona ochrona we wszystkich państwach członkowskich;
- 4) po odrzuceniu przez Parlament Europejski wspólnego tekstu, zatwierdzonego przez Komisję Pojedynczą dla dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady o ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych⁴, Parlament Europejski i Rada postanowiły, że ochrona prawna wynalazków biotechnologicznych wymaga wyjaśnienia;
- 5) istnieją różnice w ochronie prawnej wynalazków biotechnologicznych stosowanych w przepisach krajowych i praktykę w różnych państwach członkowskich; różnice te mogą stworzyć bariery dla handlu i przez to utrudnić prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego;

¹ Dz.U. WE nr C 296, z 8.10.1996, str. 4.

Dz.U. WE nr C 311 z 11.10.1997, str. 12.

² Dz.U. WE nr C 295, z 7.10.1996, str. 11.

³ Opinia Parlamentu Europejskiego wydana 16 lipca 1997 r. (Dz.U. WE nr C 286, z 22.09.1997, str. 87), wspólne stanowisko Rady z dnia 26 lutego 1998 r. (Dz.U. WE nr C 110, z 8.04.1998, str. 17) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 maja 1998 r. (Dz.U. WE nr C 167, z 1.06.1998). Decyzja Rady z dnia 16 czerwca 1998 r.

⁴ Dz.U. WE nr C 68, z 20.03.1995, str. 26.

- 6) takie różnice mogą łatwo stać się większe gdy państwa członkowskie przyjmą nowe i różne prawa i praktykę administracyjną; krajowe orzecznictwo interpretujące te prawa rozwija się w różny sposób;
- 7) nierównomierny w ramach Wspólnoty rozwój przepisów krajowych dotyczących ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych może prowadzić do dalszego hamowania handlu, ze szkodą dla rozwoju przemysłowego takich wynalazków i sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego ;
- 8) ochrona prawna wynalazków biotechnologicznych nie wymaga utworzenia oddzielnych przepisów prawnych w miejsce zasad krajowego prawa patentowego; zasady krajowego prawa patentowego pozostają zasadniczą podstawą dla ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych, muszą one zostać przystosowane lub uzupełnione pod niektórymi szczególnymi względami w celu odpowiedniego uwzględnienia nowych osiągnięć technologicznych związanych z materiałem biologicznym, które spełniają również wymogi dotyczące zdolności patentowej;
- 9) w pewnych przypadkach jak na przykład wyłączenie spod patentowania odmian roślin i zwierząt oraz czysto biologicznych sposobów produkcji zwierząt i roślin , niektóre uregulowania w przepisach krajowych opartych na międzynarodowych konwencjach patentowych i międzynarodowych konwencjach dotyczących odmiany roślin stworzyły wątpliwości dotyczące ochrony wynalazków biotechnologicznych i niektórych wynalazków mikrobiologicznych; w celu wyjaśnienia tych wątpliwości niezbędna jest harmonizacja;
- 10) należy uwzględnić ewentualny rozwój biotechnologii dla środowiska, a w szczególności użyteczności tych technologii dla rozwoju sposobów upraw, które są mniej zanieczyszczające i bardziej ekonomiczne w stosowaniu ze względu na wykorzystanie gruntu; system patentowy powinien być wykorzystywany do popierania prac badawczych nad tymi sposobami oraz do popierania stosowania tych sposobów;
- 11) rozwój biotechnologii jest ważny dla krajów rozwijających się, zarówno w dziedzinie zdrowia oraz zwalczania poważnych epidemii i chorób epidemicznych jak i do walki z głodem; system patentowy powinien również być wykorzystywany do popierania prac badawczych w tych dziedzinach; powinno się popierać międzynarodowe procedury rozpowszechniania takiej technologii w krajach trzeciego świata i dla dobra zainteresowanych grup ludności;
- 12) Porozumienie o Handlowych Aspektach Praw Własności Intelektualnej (TRIPs)⁵, podpisane przez Komisję Europejską i państwa członkowskie, weszło w życie i przewiduje, że wszystkie produkty i sposoby ze wszystkich dziedzin technologii muszą mieć zagwarantowaną ochronę patentową;

⁵ Dz.U. WE nr L 336, z 23.12.1994, str. 213.

- 13) instytucje prawne Wspólnoty dotyczące ochrony wynalazków biotechnologicznych mogą być ograniczone do ustalenia pewnych zasad mających zastosowanie do zdolności patentowej materiału biologicznego jako takiego, a takie zasady przeznaczone są w szczególności do określenia różnic między wynalazkami i odkryciami ze względu na zdolność patentową pewnych elementów pochodzenia ludzkiego, zakres ochrony nadanej patentem dotyczącym wynalazku biotechnologicznego, prawo korzystania z mechanizmu depozytu dodatkowo do pisemnego opisu i w końcu ze względu na możliwość uzyskania nie wyłącznej licencji przymusowej przy współzależności między odmianami roślin i wynalazkami, i na odwrót;
- 14) patent na wynalazek nie jest upoważnieniem dla uprawnionego do stosowania przez niego danego wynalazku, a jedynie daje mu prawo do zabronienia osobom trzecim korzystania z niego w celach przemysłowych i handlowych; w konsekwencji, materialne prawo patentowe nie może służyć do zastąpienia lub uczynienia zbędnym prawa krajowego, europejskiego lub międzynarodowego, które może wprowadzać ograniczenia i zakazy lub które dotyczy monitorowania prac badawczych oraz stosowania lub komercjalizacji ich wyników, w szczególności z punktu widzenia potrzeb zdrowia społecznego, bezpieczeństwa, ochrony środowiska, opieki nad zwierzętami, zachowania różnorodności genetycznej i zgodności z pewnymi etycznymi standardami;
- 15) ani w krajowych przepisach patentowych ani w europejskim prawie patentowym (Konwencja Monachijska) nie istnieje zakaz ani wyłączenie, które wyklucza *a priori* zdolność patentową materiałów biologicznych;
- 16) prawo patentowe musi być stosowane z uwzględnieniem fundamentalnych zasad ochrony godności i integralności człowieka; ważne jest potwierdzenie zasady, że ciało ludzkie, w każdym stadium formowania się lub rozwoju, włącznie z komórkami zarodkowymi, oraz zwykle odkrycie jednego z jego elementów lub jednego z jego produktów, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu ludzkiego, nie może być opatentowane; zasady te zgodne są z kryteriami zdolności patentowej w prawie patentowym, według którego zwykle odkrycie nie może być opatentowane;
- 17) uczyniono już doniosły postęp w leczeniu chorób dzięki istnieniu produktów medycznych pochodzących z elementów wyizolowanych z ludzkiego ciała i/ lub wyprodukowanych w inny sposób, takich produktów będących wynikiem sposobów technicznych mających na celu otrzymanie podobnych w budowie elementów do elementów istniejących w sposób naturalny w ciele ludzkim; w konsekwencji za pomocą systemu patentowego powinno się popierać prace badawcze skierowane na otrzymanie i wyizolowanie takich elementów cennych dla produkcji środków leczniczych;
- 18) skoro system patentowy nie stanowi wystarczającej pobudki do udzielania poparcia dla prac badawczych i produkcji biotechnologicznych środków leczniczych niezbędnych do zwalczania rzadkich chorób i takich, co do których nie podejmowane są żadne próby ich wyleczenia, na Wspólnocie i państwach członkowskich spoczywa obowiązek właściwego reagowania na ten problem;

- 19) wzięto pod uwagę opinię nr 8 grupy doradców Komisji Europejskiej co do etycznych skutków biotechnologii ;
- 20) dlatego też należy więc wyjaśnić, iż wynalazek oparty na elemencie wyizolowanym z ciała ludzkiego lub w inny sposób wyprodukowanym przy pomocy sposobu technicznego, który nadaje się do przemysłowego stosowania, nie jest wyłączony z patentowania, nawet jeżeli budowa tego elementu jest identyczna z budową elementu naturalnego, zakładając, że prawa nadane patentem nie rozciągają się na ciało ludzkie i jego elementy w ich naturalnym środowisku;
- 21) element wyizolowany z ciała ludzkiego lub wyprodukowany w inny sposób nie jest wyłączony z patentowania ponieważ jest on na przykład wynikiem zastosowania sposobu technicznego do jego zidentyfikowania, oczyszczenia i zaklasyfikowania oraz do wyprodukowania poza ciałem ludzkim, za pomocą technik, które ludzie są w stanie sami zastosować, a których natura nie może zrealizować sama z siebie;
- 22) dyskusja na temat zdolności patentowej sekwencji lub częściowych sekwencji genów jest kontrowersyjna; stosownie do dyrektywy, udzielenie patentu na wynalazki dotyczące takich sekwencji lub częściowych sekwencji powinno podlegać takim samym kryteriom zdolności patentowej jak we wszystkich innych dziedzinach technologii : nowości, poziomu wynalazczego oraz przemysłowego zastosowania; przemysłowe zastosowanie sekwencji lub częściowej sekwencji musi zostać ujawnione w dokonanej zgłoszeniu patentowym;
- 23) sama sekwencja DNA, bez określenia funkcjonowania, nie zawiera żadnej informacji technicznej i dlatego nie jest wynalazkiem posiadającym zdolność patentową;
- 24) w celu spełnienia kryterium przemysłowego zastosowania niezbędne jest określenie, w przypadkach wykorzystania sekwencji lub częściowej sekwencji do produkcji proteiny lub części proteiny, która proteina lub część proteiny jest wytwarzana albo jaką funkcję spełnia;
- 25) do celów interpretacji praw przyznanych patentem, kiedy sekwencje pokrywają się jedynie w częściach, które nie są istotne dla wynalazku, każda sekwencja będzie uważana w znaczeniu prawa patentowego za sekwencję niezależną;
- 26) jeśli wynalazek jest oparty na materiale biologicznym pochodzenia ludzkiego lub jeśli wykorzystuje taki materiał, to jeżeli dokonuje się zgłoszenia patentowego, osoba, z której ciała materiał został pobrany musi mieć możliwość wyrażenia na to nieprzymuszonej i świadomej zgody, zgodnie z prawem krajowym;
- 27) jeśli wynalazek oparty jest na materiale biologicznym pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, lub jeśli wykorzystuje taki materiał, zgłoszenie patentowe powinno, zależnie od przypadku, zawierać informację o geograficznym pochodzeniu takiego materiału jeśli

jest ono znane; nie stanowi to uszczerbku dla rozpatrywania zgłoszeń patentowych albo ważności praw powstających z udzielonych patentów;

- 28) niniejsza dyrektywa w żaden sposób nie wpływa na zasadę obecnego prawa patentowego, zgodnie z którą patent może zostać udzielony na każde nowe zastosowanie opatentowanego produktu;
- 29) niniejsza dyrektywa nie narusza wyłączenia z możliwości patentowania odmian roślin i zwierząt; z drugiej strony wynalazki, które dotyczą roślin lub zwierząt posiadają zdolność patentową pod warunkiem, że stosowanie wynalazku nie jest technicznie ograniczone jedynie do pojedynczej odmiany roślin lub zwierząt;
- 30) pojęcie „odmiana roślin” jest zdefiniowane przez prawo chroniące nowe odmiany, stosownie do którego odmiana jest określona poprzez cały swój układ genetyczny i dlatego posiada indywidualność oraz wyraźnie daje się odróżnić od innych odmian;
- 31) grupa roślin, która charakteryzuje się posiadaniem szczególnego genu (a nie całej struktury genetycznej) nie jest objęta ochroną nowych odmian i dlatego nie jest wyłączona z patentowania nawet jeśli zawiera nowe odmiany roślin;
- 32) jednakże jeśli wynalazek składa się ze szczególnej odmiany roślin w genetycznej modyfikacji, i jeśli nowa odmiana roślin jest hodowana, będzie ona wciąż wyłączona z patentowania nawet jeśli modyfikacja genetyczna nie jest wynikiem czystego sposobu biologicznego ale sposobu biotechnologicznego;
- 33) niezbędne jest określenie do celów niniejszej dyrektywy, kiedy hodowla roślin i zwierząt jest czysto biologiczna;
- 34) dyrektywa nie narusza pojęć wynalazku i odkrycia, jakie zostały ustanowione przez krajowe, europejskie lub międzynarodowe prawo patentowe;
- 35) dyrektywa nie narusza przepisów krajowego prawa patentowego, według którego nie posiadają zdolności patentowej sposoby leczenia ludzi lub zwierząt za pomocą metod chirurgicznych albo terapeutycznych i diagnostycznych dokonywanych na ciele człowieka lub zwierzęcia;
- 36) Porozumienie TRIPs daje możliwość członkom Światowej Organizacji Zdrowia wyłączenia z patentowania wynalazków, w odniesieniu do których zapobieganie handlowemu wykorzystaniu takich wynalazków na terytorium tych członków jest niezbędne do ochrony porządku publicznego i dobrych obyczajów, włącznie z ochroną życia lub zdrowia człowieka, zwierzęcia lub rośliny albo w celu uniknięcia poważnych szkód dla środowiska, pod warunkiem, że takie wyłączenie nie jest dokonane jedynie z powodu istnienia w ich przepisach krajowych zakazu takiego wykorzystania;

- 37) w niniejszej dyrektywie należy położyć więc nacisk na zasadę, według której wynalazki obrażające porządek publiczny lub dobre obyczaje muszą być wyłączone z patentowania;
- 38) praktyczna część dyrektywy powinna także zawierać pokazową listę wynalazków wyłączonych z patentowania, aby udzielić krajowym sądom i urzędом patentowym ogólnej wskazówki co do interpretacji pojęcia porządku publicznego i dobrych obyczajów; taka lista na pewno nie może być uznana za wyczerpującą; z pewnością wyłączone z patentowania są sposoby, których stosowanie obraża ludzką godność, na przykład sposób wytwarzania chimer z komórek zarodkowych ludzi i zwierząt lub innych wybranych komórek ludzi i zwierząt;
- 39) porządek publiczny i dobre obyczaje odpowiadają w szczególności etycznym i moralnym zasadom uznawanym przez państwa członkowskie, których przestrzeganie jest szczególnie ważne w dziedzinie biotechnologii ze względu na ewentualny zakres wynalazków z tej dziedziny oraz ich nieodłączne powiązanie z żywą materią; etyczne i moralne zasady uzupełniają standardowe zgodne z prawem badania na podstawie prawa patentowego niezależnie od dziedziny techniki do jakiej należy wynalazek;
- 40) w ramach Wspólnoty istnieje zgoda, że interwencje w ludzkiej linii zarodkowej oraz klonowanie ludzi narusza porządek publiczny i dobre obyczaje; z tego powodu ważne jest wyraźne wyłączenie z patentowania sposobów modyfikacji tożsamości genetycznej linii zarodkowej ludzi oraz sposobów klonowania ludzi;
- 41) sposób klonowania ludzi można zdefiniować jako każdy sposób, włącznie z technikami dzielenia embrionu, przeznaczony do stworzenia człowieka z takimi samymi zarodkowymi informacjami genetycznymi jak inny żyjący lub zmarły człowiek;
- 42) co więcej należy wyłączyć z patentowania wykorzystywanie embrionów ludzkich do celów przemysłowych lub handlowych; w żadnym przypadku takie wyłączenie nie ma wpływu na wynalazki służące do celów terapeutycznych lub diagnostycznych, które dotyczą embrionu ludzkiego i są dla niego użyteczne;
- 43) stosownie do art. F ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, Unia ma szanować, jako ogólne zasady prawa Wspólnoty, podstawowe prawa, zagwarantowane Konwencją Europejską o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisaną 4 listopada 1950 r. w Rzymie oraz wynikające z konstytucyjnych tradycji wspólnych dla państw członkowskich;
- 44) Grupa Komisji Europejskiej do spraw etyki w nauce i nowych technologiach ocenia wszystkie aspekty etyczne biotechnologii; powinno się w związku z tym zwrócić uwagę, że grupa ta może zostać proszona o konsultację jedynie jeżeli ocenie podlega biotechnologia na poziomie podstawowych zasad etycznych włącznie z konsultacją co do prawa patentowego;
- 45) należy wyłączyć z patentowania sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej zwierząt, które mogą powodować u nich cierpienia bez żadnej znaczącej korzyści medycznej dla

człowieka lub zwierzęcia w zakresie badań, zapobiegania chorobom, diagnostyki i terapii oraz również zwierzęta będące wynikiem takich sposobów;

- 46) z uwagi na fakt, iż funkcją patentu jest nagrodzenie wynalazcy za jego twórcze wysiłki przez nadanie mu wyłącznych lecz ograniczonych w czasie praw i przez to udzielanie poparcia dla działalności wynalazczej, uprawniony z patentu powinien posiadać prawo do zakazania korzystania z opatentowanego samo-reprodukującego się materiału w analogicznych sytuacjach do tych, w których zakazane byłoby korzystanie z opatentowanych nie samo-reprodukujących się produktów, a więc produkcja samego opatentowanego produktu;
- 47) niezbędne jest ustanowienie pierwszego odstępstwa od praw uprawnionego z patentu, gdy materiał służący do rozkrzewiania zawierający chroniony wynalazek zostaje sprzedany przez uprawnionego z patentu lub za jego zgodą rolnikowi do celów rolniczych; to pierwsze odstępstwo musi upoważniać rolnika do korzystania z produktu swoich zbiorów do dalszego rozmnażania lub rozkrzewiania w ramach własnego gospodarstwa; zakres i warunki tego odstępstwa muszą być ograniczone zgodnie z zakresem i warunkami ustalonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. o prawach do odmian roślin Wspólnoty⁶;
- 48) jako warunku do zastosowania odstępstwa od prawa do odmiany roślin Wspólnoty; można od rolnika żądać jedynie opłaty przewidzianej w prawie Wspólnoty dotyczącym praw do odmian roślin;
- 49) jednakże, uprawniony z patentu może bronić swoich praw przed rolnikiem naruszającym odstępstwo albo przed hodowcą, który wyhodował odmianę roślin zawierającą w sobie chroniony wynalazek jeśli ten ostatni nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań;
- 50) drugie odstępstwo od praw uprawnionego z patentu musi upoważniać rolnika do korzystania z chronionego inwentarza żywego w celach rolniczych;
- 51) nie istnieje przepisy wspólnotowe dotyczące praw do odmian zwierząt, zakres i warunki drugiego odstępstwa muszą zostać określone przez przepisy krajowe, przepisy wykonawcze i praktykę;
- 52) w dziedzinie wykorzystania nowych cech roślin będących wynikiem inżynierii genetycznej, należy za opłatą udzielić zagwarantowanego dostępu w formie licencji przymusowej, jeżeli w stosunku do danego genu lub gatunku, odmiana roślin oznacza doniosły postęp techniczny o zasadniczym znaczeniu gospodarczym w porównaniu z wynalazkiem zastrzeżonym w patencie;
- 53) w dziedzinie stosowania nowych cech roślin powstałych z nowych odmian roślin w inżynierii genetycznej, należy za opłatą udzielić zagwarantowanego dostępu w formie

⁶ Dz.U. WE nr L 227. z 1.09.1994, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2506/95 (Dz.U. WE nr L 258, z 28.10.1995, str. 3).

licencji przymusowej, jeżeli wynalazek oznacza doniosły postęp techniczny o zasadniczym znaczeniu gospodarczym;

- 54) art. 34 Porozumienia TRIPs zawiera szczegółowe postanowienia dotyczące ciężaru dowodu, które są wiążące dla wszystkich państw członkowskich; z tego powodu przepis w niniejszej dyrektywie nie jest konieczny;
- 55) W następstwie decyzji 93/626/EWG⁷ Wspólnota jest stroną Konwencji o różnorodności biologicznej z dnia 5 czerwca 1992 r.; w tym względzie państwa członkowskie wprowadzając w życie ustawy, przepisy wykonawcze i administracyjne niezbędne do podporządkowania się niniejszej dyrektywie, muszą podkreślić szczególne znaczenie art. 3 i 8 lit. j), drugiego zdania art. 16 ust. 2 oraz art. 16 ust. 5 wspomnianej Konwencji;
- 56) trzecia konferencja stron Konwencji o różnorodności biologicznej, która odbyła się w listopadzie 1996 r., w decyzji III/17 zauważyła, że „potrzebna jest dalsza praca w celu udzielenia pomocy w rozwijaniu wspólnego zrozumienia wzajemnych związków między prawami własności intelektualnej i odpowiadającymi im przepisami porozumienia TRIPs oraz Konwencji o różnorodności biologicznej, w szczególności w sprawach dotyczących transferu technologii, ochrony i trwałego wykorzystania różnorodności biologicznej oraz uczciwego i równego podziału korzyści płynących z zasobów genetycznych, włącznie z ochroną wiedzy, innowacji i praktyk wspólnot miejscowych i lokalnych uosabiających tradycyjne style życia odpowiednie dla ochrony i trwałego wykorzystania różnorodności biologicznej”;

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

Zdolność patentowa

Artykuł 1

1. Państwa członkowskie chronią wynalazki biotechnologiczne krajowym prawem patentowym. Państwa członkowskie, jeśli jest to konieczne, dostosują swoje krajowe prawo patentowe uwzględniając przepisy niniejszej dyrektywy.
2. Niniejsza dyrektywa nie narusza zobowiązań państw członkowskich wynikających z porozumień międzynarodowych, a w szczególności z porozumienia TRIPs i Konwencji o różnorodności biologicznej.

Artykuł 2

1. Do celów niniejszej dyrektywy:

⁷ Dz.U. WE nr L 309, z 13.12.1993, str. 1.

- a) "materiał biologiczny" oznacza każdy materiał zawierający informację genetyczną i zdolny do samo-reprodukcji albo nadający się do reprodukcji w systemie biologicznym;
 - b) "sposób mikrobiologiczny" oznacza każdy sposób, w którym mamy do czynienia, lub w którym bierze udział, bądź którego wynikiem jest materiał biologiczny.
2. Sposób hodowli roślin lub zwierząt jest czysto biologicznym sposobem, jeśli w całości składa się ze zjawiska naturalnego takiego jak krzyżowanie lub selekcjonowanie.
 3. Pojęcie „odmiana roślin” określone jest w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2100/94

Artykuł 3

1. Do celów niniejszej dyrektywy zdolność patentową posiadają wynalazki, które są nowe, wykazują poziom wynalazczy i które nadają się do przemysłowego stosowania, nawet jeśli dotyczą produktu składającego się lub zawierającego materiał biologiczny lub sposobu za pomocą którego materiał biologiczny jest produkowany, przetwarzany lub wykorzystywany.
2. Przedmiotem wynalazku może być materiał biologiczny, który jest wyizolowany ze swojego naturalnego środowiska lub wyprodukowany przy pomocy sposobu technicznego, nawet jeśli poprzednio występował w naturze.

Artykuł 4

1. Nie posiadają zdolności patentowej:
 - a) odmiany roślin lub zwierząt;
 - b) czysto biologiczne sposoby produkcji roślin i zwierząt.
2. Wynalazki, które dotyczą roślin lub zwierząt posiadają zdolność patentową jeśli możliwość technicznego wykonania wynalazku nie ogranicza się do szczególnej odmiany roślin lub zwierząt.
3. Przepisy ust. 1 lit. b) nie stanowią przeszkody dla zdolności patentowej wynalazków, które dotyczą sposobu mikrobiologicznego lub innego technicznego sposobu albo produktu otrzymanego przy pomocy takiego sposobu.

Artykuł 5

1. Ciało ludzkie, w różnych jego stadiach formowania się i rozwoju oraz zwykle odkrycie jednego z jego elementów, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu, nie może stanowić wynalazków posiadających zdolność patentową.

2. Element wyizolowany z ciała ludzkiego lub w inny sposób wytworzony przy pomocy sposobu technicznego, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu, może stanowić wynalazek posiadający zdolność patentową, nawet jeśli budowa tego elementu jest identyczna z budową elementu naturalnego.
3. Zgłoszenie patentowe musi ujawniać przemysłowe zastosowanie sekwencji lub częściowej sekwencji genu.

Artykuł 6

1. Wynalazki uważa się za nie posiadające zdolności patentowej, jeśli ich handlowe wykorzystanie jest sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; jednakże wykorzystanie nie jest uważa się za sprzeczne jedynie dlatego, że jest ono zabronione ustawą lub aktem wykonawczym.
2. Na podstawie ust. 1 nie uważa się za posiadające zdolność patentową, w szczególności:
 - a) sposoby klonowania ludzi;
 - b) sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej linii zarodkowej człowieka;
 - c) używanie embrionów ludzkich do celów przemysłowych lub handlowych;
 - d) sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej zwierząt, które mogą powodować u nich cierpienia, nie przynosząc żadnych zasadniczych korzyści medycznych człowieka lub zwierzęcia oraz zwierzęta będące wynikiem zastosowania takich sposobów.

Artykuł 7

Grupa Komisji Europejskiej do spraw etyki w nauce i nowych technologiach poddaje ocenie wszystkie aspekty etyczne biotechnologii.

ROZDZIAŁ II

Zakres ochrony

Artykuł 8

1. Ochrona przyznana patentem na materiał biologiczny posiadający szczególne cechy charakterystyczne, będące wynikiem wynalazku, rozciąga się na każdy materiał

biologiczny otrzymany z danego materiału biologicznego poprzez rozkrzewianie lub rozmnażanie, w identycznej lub odmiennej formie i posiadający te same cechy charakterystyczne.

2. Ochrona przyznana patentem na sposób, który umożliwia wytworzenie materiału biologicznego posiadającego szczególne cechy charakterystyczne będące wynikiem wynalazku, rozciąga się na materiał biologiczny otrzymany bezpośrednio tym sposobem oraz na każdy inny materiał biologiczny pochodzący z materiału biologicznego uzyskanego bezpośrednio przez rozkrzewianie lub rozmnażanie w identycznej lub odmiennej formie i posiadający te same cechy charakterystyczne.

Artykuł 9

Ochrona przyznana przez patent na produkt zawierający lub posiadający informację genetyczną rozciąga się na wszystkie materiały, do których włączony został produkt i w których zawarta została informacja genetyczna i pełni swoją funkcję, za wyjątkiem tych, o których mowa w art. 5 ust. 1.

Artykuł 10

Ochrona przewidziana w art. 8 i 9 nie rozciąga się na materiał biologiczny otrzymany poprzez rozkrzewianie lub rozmnażanie materiału biologicznego wystawionego na sprzedaż na terytorium państwa członkowskiego przez właściciela patentu lub za jego zgodą, jeśli rozkrzewianie lub rozmnażanie jest nieodzownym następstwem wykorzystywania materiału biologicznego, z powodu którego materiał ten został wystawiony na sprzedaż, pod warunkiem, że otrzymany materiał nie jest następnie wykorzystywany do innego rozkrzewiania lub rozmnażania.

Artykuł 11

1. W drodze odstępstwa od przepisów art. 8 i 9, sprzedaż lub inna forma komercjalizacji rozkrzewiającego się materiału roślinnego rolnikowi przez właściciela patentu lub za jego zgodą, do wykorzystania w rolnictwie, oznacza upoważnienie dla rolnika do wykorzystywania produktu swoich zbiorów do rozkrzewiania i rozmnażania w ramach swojego własnego gospodarstwa, zakres i warunki tego odstępstwa odpowiadają zakresowi i warunkom przewidzianym w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 2100/94.
2. W drodze odstępstwa od przepisów art. 8 i 9, sprzedaż lub inna forma komercjalizacji inwentarza hodowlanego lub innego zwierzęcego materiału zarodowego rolnikowi przez właściciela patentu lub za jego zgodą, oznacza upoważnienie dla rolnika do wykorzystywania chronionego inwentarza do celów rolniczych. Obejmuje to wykorzystywanie zwierzęcia lub zwierzęcego materiału zarodowego do celów

prowadzenia działalności rolniczej, ale nie sprzedaży w ramach lub do celów handlowej działalności reprodukcyjnej.

3. Zakres i warunki odstępstwa przewidziane w ust. 2 określają przepisy krajowe, przepisy wykonawcze i praktyka.

ROZDZIAŁ III

Wzajemne licencje przymusowe

Artykuł 12

1. Jeżeli hodowca nie może nabyć ani wykonywać prawa do odmiany roślin bez naruszania wcześniejszego patentu, może on ubiegać się o licencję przymusową, podlegającą odpowiedniej opłacie licencyjnej, na nie wyłączone stosowanie wynalazku chronionego tym patentem, jako że licencja jest nieodzowna do stosowania odmiany roślin, która ma być chroniona. Państwa członkowskie zapewnią, że jeżeli taka licencja zostanie udzielona, uprawniony z patentu będzie miał prawo do uzyskania, na umiarkowanych warunkach, licencji wzajemnej na stosowanie chronionej odmiany.
2. Jeżeli uprawniony z patentu dotyczącego wynalazku biotechnologicznego nie może stosować go bez naruszania wcześniejszego prawa do odmiany roślin, może on ubiegać się o licencję przymusową, podlegającą odpowiedniej opłacie licencyjnej, na nie wyłączone stosowanie odmiany roślin chronionej tym prawem. Państwa członkowskie zapewnią, że jeżeli taka licencja zostanie udzielona, uprawniony z prawa do odmiany będzie miał prawo do uzyskania, na umiarkowanych warunkach, licencji wzajemnej na korzystanie z chronionego wynalazku.
3. Ubiegający się o licencje, o których mowa w ust. 1 i 2 muszą wykazać, że:
 - a) bezskutecznie ubiegali się u uprawnionego z patentu lub z prawa do odmiany roślin o uzyskanie licencji umownej;
 - b) korzystanie z odmiany roślin lub z wynalazku stanowi doniosły postęp techniczny o zasadniczym znaczeniu gospodarczym w porównaniu z wynalazkiem zastrzeżonym w patencie lub chronioną odmianą roślin.
4. Każde państwo członkowskie wyznaczy organ lub organy odpowiedzialne za udzielanie licencji. Jeżeli licencja na odmianę roślin może być udzielona wyłącznie przez Urząd Odmian Roślin Wspólnoty, stosuje się art. 29 rozporządzenia (WE) nr 2100/94.

ROZDZIAŁ IV

Depozyt, dostęp do i ponowny depozyt materiału biologicznego

Artykuł 13

1. Jeżeli wynalazek obejmuje stosowanie materiału biologicznego lub dotyczy materiału biologicznego, który nie jest powszechnie dostępny i który nie może być opisany w zgłoszeniu patentowym w taki sposób, aby umożliwić wykonanie wynalazku przez fachowca z danej dziedziny, opis uważa się za nieodpowiedni do celów prawa patentowego, chyba że:

a) materiał biologiczny został zdeponowany w uznanej instytucji depozytowej, nie później niż w dacie dokonania zgłoszenia patentowego. Za takie uznaje się przynajmniej te międzynarodowe organy depozytowe, które uzyskały ten status na mocy art. 7 Traktatu budapeszteńskiego z 28 kwietnia 1977 r. o międzynarodowym uznawaniu depozytu drobnoustrojów do celów procedury patentowej, dalej zwanego “traktatem budapeszteńskim”;

b) dokonane zgłoszenie zawiera takie odpowiednie informacje o cechach charakterystycznych zdeponowanego materiału biologicznego, które są dostępne zgłaszającemu;

c) zgłoszenie patentowe wymienia nazwę instytucji depozytowej oraz numer pod którym dostępny jest materiał biologiczny.

2. Dostęp do zdeponowanego materiału biologicznego zapewnia się poprzez dostarczenie próbki:

a) do pierwszej publikacji zgłoszenia patentowego tylko osobom, które są upoważnione na podstawie krajowego prawa patentowego;

b) między pierwszą publikacją zgłoszenia a udzieleniem patentu, każdej osobie ubiegającej się o to, albo jeśli taki jest wniosek zgłaszającego, jedynie niezależnym ekspertom;

c) po udzieleniu patentu, niezależnie od uchylenia lub unieważnienia patentu, każdej ubiegającej się o to osobie.

3. Próbkę dostarcza się jedynie, gdy ubiegająca się o nią osoba zobowiąże się, że przez okres ważności patentu:

a) nie udostępni osobom trzecim próbki ani żadnej substancji z niej pochodzącej;

oraz

b) nie będzie wykorzystywała, za wyjątkiem wykorzystywania do celów doświadczalnych, próbki ani żadnej substancji z niej pochodzącej, chyba że zgłaszający lub właściciel patentu, zależnie od przypadku, wyraźnie odstąpi od takiego zobowiązania.

4. Jeżeli zgłoszenie zostanie odrzucone lub wycofane, to na wniosek zgłaszającego, dostęp do zdeponowanego materiału, przez okres dwudziestu lat od daty dokonania zgłoszenia, zostaje ograniczony do osoby niezależnego eksperta. W takim przypadku nie mają zastosowania przepisy ust. 3.

5. Wniosek zgłaszającego, o którym mowa w ust. 2 lit. b) i w ust. 4, może zostać złożony jedynie do daty, w której przygotowania do publikacji zgłoszenia patentowego uważa się za zakończone.

Artykuł 14

1. Jeżeli materiał biologiczny zdeponowany zgodnie z art. 13 przestaje być dostępny w uznanych instytucjach depozytowych, zezwala się na nowy depozyt materiału na tych samych warunkach co ustalone w Traktacie budapeszteńskim.

2. Do każdego nowego depozytu dołącza się oświadczenie podpisane przez zgłaszającego, potwierdzające, że nowy zdeponowany materiał biologiczny jest tym samym materiałem, który był pierwotnie zdeponowany.

ROZDZIAŁ V

Przepisy końcowe

Artykuł 15

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy przed 30 czerwca 2001 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Wspomniane środki powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie prześlą Komisji swoje ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne dotyczące zastosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 16

Komisja przesyła do Parlamentu Europejskiego i do Rady:

a) co pięć lat od daty określonej w art. 15 ust. 1, sprawozdanie dotyczące problemów na które natknięto się w relacjach między niniejszą dyrektywą a porozumieniami

międzynarodowymi o ochronie praw człowieka, do których przystąpiły państwa członkowskie;

- b) w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy, sprawozdanie ustalające następstwa braku publikacji lub następstwa spóźnionej publikacji dokumentów dotyczących przedmiotów, które mogą posiadać zdolność patentową, dla podstawowych prac badawczych z dziedziny inżynierii genetycznej;
- c) co rok od daty określonej w art. 15 ust. 1 raport o rozwoju i wpływach prawa patentowego w dziedzinie biotechnologii i inżynierii genetycznej.

Artykuł 17

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie od daty jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 18

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 6 lipca 1998r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący

J. M. GIL-ROBLES

W imieniu Rady

Przewodniczący

R. EDLINGER

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 98/71/WE

z dnia 13 października 1998 r.

w sprawie prawnej ochrony wzorów i modeli

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 100,

uwzględniając wniosek Komisji (¹),

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (²),

działając zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 189b Traktatu (³), w świetle wspólnego projektu przyjętego przez Komitet w dniu 29 lipca 1998 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

1) cele Wspólnoty, jak ustalono w Traktacie, obejmują utworzenie podstaw Unii coraz bardziej zacieśniającej się między ludźmi Europy, rozwijanie bliższych związków pomiędzy państwami członkowskimi i zagwarantowanie postępu gospodarczego i socjalnego Wspólnoty poprzez wspólne działanie zmierzające do zlikwidowania barier dzielących Europę; w tym celu Traktat przewiduje utworzenie rynku wewnętrznego charakteryzującego się zniesieniem przeszkód dla swobodnego przepływu towarów, a także utworzenie systemu gwarantującego, że konkurencja w ramach rynku wewnętrznego nie będzie naruszana; zbliżanie przepisów prawnych państw członkowskich dotyczących ochrony prawnej wzorów lub modeli, ułatwi realizację tych celów;

2) różnice w prawnej ochronie wzorów lub modeli prezentowanych przez ustawodawstwo państw członkowskich bezpośrednio wpływa na ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego w odniesieniu do towarów obejmujących wzory lub modele; różnice takie mogą naruszyć konkurencję w ramach rynku wewnętrznego;

3) dla sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego konieczne jest więc zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich dotyczących ochrony wzorów lub modeli;

4) czyniąc tak, należy wziąć pod uwagę rozwiązania i korzyści jakie wspólnotowy system wzorów lub modeli zapewnia przedsiębiorstwom pragnącym nabyć prawa odnoszące się do wzorów lub modeli.

¹ Dz.U. WE nr C 345, z 23.12.1993, str. 14 oraz Dz.U. WE nr C 142, z 14.05.1996, str. 7.

² Dz.U. WE nr C 388, z 31.12.1994, str. 9 oraz Dz.U. WE nr C 110, z 2.05.1995, str. 12.

³ Opinia Parlamentu Europejskiego z 12 października 1995 r. (Dz.U. WE nr C 287, z 30.10.1995, str. 157), wspólne stanowisko Rady z 17 czerwca 1997r. (Dz.U. WE nr C 237, z 4.08.1997, str. 1), decyzja Parlamentu Europejskiego z 22 października 1997 r. (Dz.U. WE nr C 339, z 10.11.1997, str. 52). Decyzja Parlamentu Europejskiego z 15 września 1998 r. Decyzja Rady z 24 września 1998 r.

5) podjęcie procesu zbliżania prawa państw członkowskich w zakresie wzorów i modeli na pełną skalę jest niekonieczne i wystarczy jeśli zbliżenie tego prawa będzie ograniczone do tych przepisów krajowych, które w sposób najbardziej bezpośredni wpływają na funkcjonowanie rynku wewnętrznego;

przepisy o sankcjach, odszkodowaniach i wykonaniu pozostaje w gestii prawa krajowego; cele tego ograniczonego zbliżenia nie mogą być osiągnięte w sposób zadowalający przez państwa członkowskie, które działają osobno;

6) państwa członkowskie posiadają swobodę ustalania przepisów w zakresie procedury rejestracji, odnowienia i nieważności praw dotyczących wzorów lub modeli jak również przepisów dotyczących skutków takiej nieważności;

7) niniejsza dyrektywa nie wyłącza, w stosunku do wzorów lub modeli, stosowania prawa krajowego lub wspólnotowego, które przewidują ochronę inną niż ta, którą wzory lub modele nabywają poprzez rejestrację lub publikację, to jest legislację odnoszącą się do praw nie zarejestrowanych wzorów lub modeli, znaków firmowych, patentów lub modeli użytkowych, nielojalnej konkurencji lub odpowiedzialności cywilnej;

8) w przypadku braku harmonizacji prawa autorskiego należy ustanowić zasadę kumulowania ochrony według szczególnego prawa o ochronie wzorów lub modeli zarejestrowanych oraz prawa autorskiego, podczas gdy państwa członkowskie posiadają swobodę w ustaleniu rozmiaru ochrony prawa autorskiego i warunków zgodnie z którymi ta ochrona jest przyznawana;

9) realizacja celów rynku wewnętrznego wymaga aby warunki otrzymania prawa ochrony zarejestrowanego wzoru lub modelu, były takie same we wszystkich państwach członkowskich; w tym celu konieczne jest wydanie jednolitej definicji wzoru i modelu, i wymagań odnoszących się do nowego i indywidualnego charakteru, które prawa o wzorach lub modelach muszą spełniać;

10) w celu ułatwienia swobodnego przepływu towarów należy zagwarantować, że zarejestrowanie modeli lub wzorów przyznaje ich posiadaczowi taką samą ochronę we wszystkich państwach członkowskich;

11) przyznana posiadaczowi w drodze rejestracji ochrona wzoru lub modelu produktu, lub części produktów, które w widoczny sposób są reprezentowane w zgłoszeniu do rejestracji, i które są upowszechnione na drodze publikacji lub konsultacji odpowiednich dokumentów;

12) ochrona przyznana z tytułu rejestracji, nie obejmuje tych elementów składowych, które są niewidoczne podczas normalnego użytkowania produktu lub nie obejmują tych cech danej części, które nie są widoczne podczas jej montowania, lub które same spełniają wymaganie co do nowości i indywidualnego charakteru; wzór lub modelu, które z tych powodów zostały wyłączone z pod ochrony, nie są brane pod uwagę w celu oszacowania czy inne cechy wzoru lub modelu spełniają wymagania przyznania ochrony;

13) oszacowanie charakteru indywidualnego wzoru lub modelu powinno być oparte na określeniu istnienia wyraźnej różnicy pomiędzy ogólnym wrażeniem jakie zostało wywarte na

poinformowanym użytkowniku oglądającym wzór lub model a wrażeniem jaki wywarła na nim istniejąca całość wzorów lub modeli, biorąc pod uwagę charakter produktu, do którego odnosi się wzór lub model lub do którego został dołączony, a w szczególności sektor przemysłu, do którego należy oraz stopień swobody projektanta w opracowywaniu wzoru lub modelu;

14) innowacja technologiczna nie może być naruszona przyznaniem prawa ochrony wzoru lub modelu, cechom wyłącznie z tytułu ich funkcji technicznych; jest zrozumiałym, że to nie sprawia, że wzór lub model będzie prezentował jakość estetyczną; tym samym, wzajemna wymiennosc produktów różnej produkcji nie powinna być naruszona przez rozszerzenie ochrony wzoru lub modelu na wzór lub model urządzeń mechanicznych; cechy wzoru lub modelu, które z tych powodów nie podlegają przyznaniu ochrony, nie powinny być brane pod uwagę w celu oszacowania czy inne cechy wzoru lub modelu spełniają wymagania służące przyznaniu ochrony;

15) urządzenia mechaniczne produktów modułowych mogą jednakże tworzyć ważny element cech innowacyjnych produktów modułowych i przedstawiać główną wartość handlową, i w ten sposób kwalifikować się do przyznania ochrony;

16) zarejestrowanie wzoru lub modelu nie przyznaje prawa jeśli wzór lub model stoi w sprzeczności z porządkiem publicznym lub moralnością publiczną; niniejsza dyrektywa nie stanowi o harmonizacji krajowych koncepcji porządku publicznego lub moralności publicznej;

17) rzeczą podstawową dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego jest ujednolicenie określenia ochrony przyznanej przez zarejestrowanie wzoru lub modelu;

18) przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają stosowania reguł konkurencji zgodnych z art. 85 i 86 Traktatu;

19) gwałtowne przyjęcie niniejszej dyrektywy stało się sprawą nagłą dla wielu sektorów przemysłu; całkowite zbliżenie przepisów prawnych dotyczących stosowania wzorów lub modeli chronionych dla celów pozwalających reperację całego produktu w taki sposób by przywrócić mu oryginalny wygląd, w przypadku kiedy produkt, w który wbudowano lub, w którym zastosowano wzór lub model tworzy część składową złożonego produktu, którego wygląd warunkuje rodzaj znaku lub modelu, nie może zostać wprowadzone na obecnym etapie; brak pełnego zbliżenia przepisów prawnych państw członkowskich dotyczących korzystania z chronionych wzorów lub modeli dla takiej naprawy produktów złożonych, nie powinien stanowić elementu utrudniającego zbliżenie tych różnych przepisów krajowych, które w sposób najbardziej bezpośredni wpływają na funkcjonowanie rynku wewnętrznego; z tego powodu państwa członkowskie w międzyczasie powinny zachować w mocy te przepisy prawne, które są zgodne z Traktatem i odnoszą się do korzystania ze wzoru lub modelu części składowej używanej w celu naprawy produktu złożonego w taki sposób by przywrócić mu wygląd początkowy. lub jeśli wprowadzą one nowe przepisy odnoszące się do takiego korzystania, cel tych przepisów powinien jedynie odnosić się do liberalizacji rynku tych części; od tych państw członkowskich, które w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy nie zapewniają ochrony wzorów lub modeli części składowych, nie wymaga się wprowadzenia rejestracji wzorów lub modeli dla takich części; trzy lata po dniu wprowadzenia, Komisja powinna przedłożyć analizę konsekwencji jakie niosą ze sobą przepisy niniejszej dyrektywy dla przemysłu wspólnotowego, konsumentów, zasady konkurencyjności oraz dla funkcjonowania rynku wewnętrznego; w

odniesieniu do części składowych produktu złożonego, analiza powinna w szczególności rozważyć harmonizację, w oparciu o możliwe opcje, łącznie z systemem wynagrodzeń i ograniczonym terminem wyłączności; najpóźniej rok po przedłożeniu swojej analizy, Komisja po skonsultowaniu się z najbardziej dotkniętymi stronami, przestawi do Parlamentu Europejskiego i Rady propozycję zmian niniejszej dyrektywy koniecznych dla zrealizowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do części składowych produktów złożonych, i inne zmiany, które uzna za konieczne;

20) przepisów przejściowych w art. 14 dotyczących wzoru lub modelu części składowej użytej w celu naprawy produktu złożonego w taki sposób by przywrócić mu wygląd początkowy, w żadnym wypadku nie należy tłumaczyć jako utrudnienie dla swobodnego przepływu produktu, który tworzy taką część składową;

21) w tych państwach członkowskich, które zapewniają znaczące przeegzaminowanie wniosków przed rejestracją aby odmówić zarejestrowania muszą być podane znaczące podstawy, a by unieważnić zarejestrowanie wzorów lub modeli, we wszystkich państwach członkowskich muszą być wyliczone w sposób wyczerpujący znaczące podstawy dla tej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

a) „wzór lub model” oznacza wygląd całego lub części produktu wynikający z jego cech charakterystycznych, w szczególności linie, kontury, kolory, kształt, tekstura i / lub materiał samego produktu i / lub jego zdobienie;

b) „produkt” oznacza każdą jednostkę przemysłową lub rzemieślniczą, łącznie z między innymi częściami, które mają być wmontowanymi w produkt złożony, opakowanie, symbol graficzny i znaki drukarskie, za wyjątkiem przede wszystkim programów komputerowych;

c) „produkt złożony” oznacza produkt, który składa się z wielu komponentów, które mogą być zastąpione w sposób pozwalający na demontaż i ponowny montaż produktu.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

a) rejestracji wzorów lub modeli w instytucjach zajmujących się ochroną przemysłową państw

członkowskich;

b) rejestracji wzorów lub modeli w Urzędzie d/s wzorów lub modeli w Beneluksie;

c) rejestracji wzorów lub modeli przeprowadzonej zgodnie z międzynarodowymi ustaleniami, które mogą być stosowane w państwie członkowskim;

d) wniosków o zarejestrowanie wzorów lub modeli przedstawionych w lit. a), b), c).

2. Do celów niniejszej dyrektywy, zarejestrowanie wzoru lub modelu powinno składać się także z publikacji następującej po wpłynięciu wzoru lub modelu, do urzędu własności przemysłowej państwa członkowskiego, w którym taka publikacja powoduje wprowadzenie prawa ochrony wzoru lub modelu.

Artykuł 3

Warunki ochrony

1. Państwa członkowskie chronią wzory lub modele poprzez rejestrację i zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy przyznają wyłączne prawa ich posiadaczom.

2. Wzór lub model jest chroniony prawem ochrony wzoru lub modelu, w stopniu, który odpowiada jego stopniu nowości i cechom indywidualnym.

3. Wzór lub model wmontowany do produktu, który stanowi część składową produktu złożonego, jest uznany za nowy, jedynie wtedy kiedy posiada cechy indywidualne:

a) jeśli część składowa, raz została wmontowana do produktu złożonego, pozostaje widoczna podczas normalnego stosowania tego drugiego, i

b) w stopniu w jakim widoczne elementy części składowej spełniają swoje wymogi co do nowości i cech indywidualnych.

4. „Normalne stosowanie” w rozumieniu punktu 3a oznacza stosowanie przez użytkownika końcowego, wyłączając utrzymanie, usługi i prace naprawcze.

Artykuł 4

Innowacja

Wzór lub model jest uznany za nowy jeśli do dnia złożenia wniosku o zarejestrowanie, lub jeśli przyznano pierwszeństwo - do dnia pierwszeństwa, nie przedstawiono powszechnie żadnego innego identycznego wzoru lub modelu. Wzory lub modele są uznane za identyczne jeśli ich cechy różnią się jedynie w nieznaczących szczegółach.

Artykuł 5

Cechy indywidualne

1. Wzór lub model jest uznany za posiadający cechy indywidualne jeśli całościowe wrażenie jakie wywołuje na nie poinformowanym użytkowniku różni się od wrażenia jakie wywiera na tym użytkowniku wzór lub model, który został powszechnie udostępniony przed dniem przedstawienia wniosku o rejestrację lub dniem pierwszeństwa, jeśli takie zostało przyznane.
2. Do oszacowania indywidualnego charakteru, bierze się pod uwagę wielkość swobody projektanta w tworzeniu wzoru.

Artykuł 6

Ujawnienie

1. Do celów stosowania art. 4 i 5, wzór lub model jest uznany za powszechnie udostępniony jeśli został opublikowany po zarejestrowaniu lub inaczej, lub wystawieniu, zastosowaniu w handlu lub powszechnie przedstawiony w inny sposób, za wyjątkiem kiedy wydarzenia te, w sposób racjonalny, nie mogły być znane podczas prowadzenia normalnej działalności gospodarczej w środowisku wyspecjalizowanym w danym sektorze, działającym we Wspólnocie, przed dniem złożenia wniosku o zarejestrowanie lub, jeśli przyznano pierwszeństwo, przed dniem pierwszeństwa. Wzór lub model nie może być uznany jednak za powszechnie udostępniony z jedyne go powodu, że został udostępniony osobie trzeciej według wyraźnego lub domniemanego tajemnicy.
2. Ujawnienie nie jest brane pod uwagę do celów stosowania art. 4 i 5 jeśli wzór, dla którego żąda się ochrony według prawa o wzorze lub modelu państwa członkowskiego, został powszechnie udostępniony:
 - a) przez projektanta, jego następcy prawnego lub osobę trzecią w wyniku dostarczonej jej informacji lub działania podjętego przez projektanta. lub jego następcę prawnego; i
 - b) podczas okresu 12 miesięcy poprzedzającego dzień złożenia wniosku, lub jeśli przyznano pierwszeństwo, dzień pierwszeństwa.
3. Przepisy ust. 2 mają zastosowanie jeśli wzór lub model został powszechnie udostępniony w wyniku nadużycia w stosunku do projektanta lub jego następcy prawnego.

Artykuł 7

Wzory lub modele narzucone poprzez ich charakter techniczny oraz wzory lub modele sprzężone

1. Rejestracja wzoru lub modelu nie nadaje praw dotyczących cech wyglądu produktu, które wynikają wyłącznie ze swojego charakteru technicznego.
2. Rejestracja wzoru lub modelu nie nadaje praw dotyczących cech wyglądu produktu, które koniecznie powinny być powielone w swojej dokładnej formie i rozmiarach, tak aby produkt, w który został włączony, lub do którego stosuje się wzór lub model. mógł być przyłączony do innego produktu, umieszczony wewnątrz lub wokół innego produktu, lub stykać się z innym produktem, w taki sposób, aby każdy produkt mógł wypełniać swoją funkcję.
3. W drodze odstępstwa od ust. 2, rejestracja nadaje prawa dotyczące wzoru lub modelu, które spełniają wymagania ustalone w art. 4 i 5, i których mają umożliwić wielokrotne łączenie produktów wymiennych w systemie modułowym.

Artykuł 8

Wzory i modele sprzeczne z porządkiem publicznym lub moralnością publiczną

Zarejestrowanie wzoru lub modelu nie nadaje praw jeśli wzór lub model jest sprzeczny z porządkiem publicznym lub moralnością publiczną.

Artykuł 9

Zakres ochrony

1. Zakres ochrony przyznany przez zarejestrowanie wzoru lub modelu obejmuje każdy wzór lub model, który nie wywołuje u poinformowanego użytkownika innego całościowego wrażenia.
2. Do oszacowania zakresu ochrony należy wziąć pod uwagę stopień swobody projektanta w tworzeniu wzoru lub modelu.

Artykuł 10

Okres ochrony

Zgodnie z rejestracją, wzór lub model, który spełnia wymagania art. 3 ust.2, jest chroniony prawem o wzorach i modelach podczas jednego lub więcej okresów pięcioletnich licząc od daty złożenia wniosku. Posiadacz tego prawa może odnowić okres ochrony na jeden lub więcej okresów pięcioletnich aż do 25 lat od dnia złożenia wniosku.

Artykuł 11

Nieważność lub odmowa zarejestrowania

1. Rejestracji odmawia się jeśli wzór lub model został już zarejestrowany, a nieważność rejestracji wzoru lub modelu jest ogłaszana:

a) jeśli wzór lub model nie spełnia wymagania postawionego w art. 1 lit. a), lub

b) jeśli nie spełnia wymagań art. 3-8, lub

c) jeśli wnioskujący lub posiadacz rejestru wzoru lub modelu nie jest uprawniony zgodnie z prawem branego pod uwagę państwa członkowskiego, lub

d) jeśli wzór lub model nie zgadza się z wcześniejszym wzorem lub modelem, który został powszechnie udostępniony po dniu złożenia wniosku lub, jeśli przyznano pierwszeństwo, po dniu pierwszeństwa, oraz który jest chroniony od daty wcześniejszej od wymienionego dnia przez prawo wynikające z zarejestrowania wzoru lub modelu wspólnotowego lub przez prawo o wzorze i modelu branego pod uwagę państwa członkowskiego, lub przez złożenie wniosku o przyznanie takiego prawa.

2. Każde państwo członkowskie może przewidzieć odmowę rejestracji wzoru lub modelu, lub jeśli wzór lub model został zarejestrowany, jego unieważnienie:

a) jeśli odróżniający znak jest użyty w następnych wzorach lub modelach, a prawo wspólnotowe lub danego państwa członkowskiego regulujące kwestie znaków przyznaje także właścicielowi znaku prawo zakazania jego stosowania, lub

b) jeśli wzór lub model stanowi o nieuprawnionym użyciu pracy chronionej zgodnie z prawem autorskim branego pod uwagę państwa członkowskiego, lub

c) jeśli wzór lub model stanowi o niewłaściwym użyciu dowolnej części wymienionej w art. 6b Konwencji Paryskiej o Ochronie Własności Przemysłowej, lub znaków, symboli i godła innych niż te objęte art. 6b wspomnianej Konwencji, które stanowią szczególny interes publiczny branego pod uwagę państwa członkowskiego.

3. Podstawa prawna przewidziane w ust. 1 lit. c) mogą być przywołane jedynie przez osobę uprawnioną do posiadania prawa do wzoru lub modelu zgodnie z prawem branego pod uwagę państwa członkowskiego.

4. Podstawy prawne przewidziane w ust. 1 lit. d) oraz w ust. 2 lit. a) i b) mogą być przywołane jedynie przez wnioskującego lub osobę prawnie do tego uprawnioną.

5. Podstawa prawna przewidziana w ust. 2 lit. c) może być przywołana jedynie przez osobę lub jednostkę wskazaną użytkownikiem.

6. Przepisy ust. 4 i 5 nie zostają naruszone co się tyczy swobody państw członkowskich w zapewnianiu, że podstawy prawne przewidziane w ust. 1 lit. d) oraz ust. 2 lit. c) mogą być przywołane przez właściwe władze państw członkowskich z ich inicjatywy.

7. W przypadku kiedy dla wzoru lub modelu odmówiono zgody na zarejestrowanie, lub

rejestracja została unieważniona zgodnie z ust. 1 lit. b) lub ust. 2, wzór lub model może być zarejestrowany lub prawo wynikające z rejestracji może zostać zachowane w nie zmienionej formie, jeśli zachowana jest forma, która jest zgodna z wymaganiami potrebnymi dla przyznania ochrony.

8. Każde państwo członkowskie może przewidzieć, że w drodze odstępstwa od ust. 1-7, podstawy prawne do odmowy zarejestrowania lub unieważnienia, obowiązujące w danym państwie członkowskim przed dniem wejścia w życie przepisów koniecznych dla transponowania niniejszej dyrektywy, mają zastosowanie do wniosków o zarejestrowanie wzorów lub modeli, które zostały sporządzone przed tą datą, jak też i do rejestracji, które z nich wynikają.

9. Nieważność zarejestrowania wzoru lub modelu może być ogłoszona nawet po dniu wygaśnięcia prawa lub jego zrzeczenia się.

Artykuł 12

Prawa przyznane przez rejestrację

1. Rejestracja wzoru lub modelu przyznaje jego posiadaczowi wyłączne prawo użytkowania i chroni przed osobami trzecimi, które nie mają zgody na jego użytkowanie. Wymienione wcześniej użycie obejmuje w szczególności wytwarzanie, oferowanie, wprowadzanie na rynek, importowanie, eksportowanie lub używanie produktu, w który wmontowano wzór lub model, lub do którego został zastosowany, lub magazynowanie takiego produktu w tych celach.

2. W przypadku kiedy, zgodnie z prawem państwa członkowskiego, nie można zapobiec działaniom wymienionym w ust. 1 przed dniem, w którym przepisy konieczne dla transponowania niniejszej dyrektywy wchodzi w życie, prawa przyznane przez prawo wynikające z rejestracji nie mogą być przywołane w celu zapobieżenia kontynuowania takich działań przez osobę, która rozpoczęła takie działania przed tą datą.

Artykuł 13

Ograniczenie praw przyznanych w drodze rejestracji

1. Prawa przyznane w drodze rejestracji wzoru lub modelu nie wygasają ze względu na:

a) działania wykonywane prywatnie i nie w celach komercyjnych;

b) działania wykonywane dla celów eksperymentalnych;

c) działania reprodukcyjne służące celowi ilustrowania lub nauczania, pod warunkiem, że działania te są zgodne z praktykami uczciwego handlu i nadmiernie nie naruszają normalnego użytkowania wzoru lub modelu, i z podaniem źródła.

2. Ponadto, prawa przyznane w drodze rejestracji nie są wykonywane w odniesieniu do:

- a) sprzętu na statkach i samolotach w innym państwie, kiedy ten przejściowo znajdzie się na terytorium państwa członkowskiego;
- b) import do branego pod uwagę państwa członkowskiego części zamiennych i wyposażenia w celu naprawy tego statku;
- c) wykonania napraw na takim statku.

Artykuł 14

Przepisy przejściowe

Aż do dnia przyjęcia wprowadzonych zmian do niniejszej dyrektywy, na wniosek Komisji, zgodnie z przepisami art. 18, państwa członkowskie zachowują w mocy istniejące przepisy prawa krajowego, odnoszące się do użytkowania wzoru lub modelu części składowej stosowanej dla naprawy produktu złożonego w taki sposób by przywrócić mu jego wygląd początkowy, i wprowadzają zmiany do tych przepisów jedynie jeśli celem jest liberalizowanie rynku tych części.

Artykuł 15

Wygaśnięcie praw

Prawa przyznane w drodze rejestracji wzoru lub modelu, nie obejmują działań odnoszących się do produktu, w który wmontowano wzór lub model, łącznie z zakresem jego ochrony, lub do którego zastosowano go kiedy produkt został wprowadzony na rynek Wspólnoty przez posiadacza prawa do wzoru lub modelu, lub z jego zawartością.

Artykuł 16

Związki z innymi formami ochrony

Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają żadnych przepisów prawa wspólnotowego lub prawa branego pod uwagę państwa członkowskiego odnoszącego się do nie zarejestrowanego wzoru lub modelu, znaku towarowego lub innego znaku wyróżniającego, patentów i modeli użytkowych, znaków drukarskich, odpowiedzialności cywilnej i nieuczciwej konkurencji.

Artykuł 17

Związki z prawem autorskim

Wzór lub model, chroniony prawem wynikającym z zarejestrowania lub prawem branego pod uwagę państwa członkowskiego, zgodnie z niniejszą dyrektywą, jest również uprawniony do ochrony prawem autorskim tego państwa członkowskiego od dnia, w którym stworzono, lub utrwalono w formie wzoru lub modelu. Rozmiar, do którego, i warunki zgodnie z którymi taka ochrona jest przyznana, łącznie z poziomem wymaganej oryginalności, jest określana przez każde państwo członkowskie.

Artykuł 18

Rewizja

Trzy lata po wprowadzeniu dnia wyszczególnionego w art. 19, Komisja przedkłada analizę konsekwencji wynikających z przepisów niniejszej dyrektywy dla przemysłu wspólnotowego, a w szczególności sektorów przemysłowych, które w sposób najbardziej są dotknięte, tj. fabryk produktów złożonych i części składowych, dla konsumentów, konkurencji i dla funkcjonowania rynku wewnętrznego. Najpóźniej rok potem Komisja składa do Parlamentu Europejskiego i Rady propozycje zmian do niniejszej dyrektywy koniecznych realizacji rynku wewnętrznego w odniesieniu do części składowych produktów złożonych i innych zmian, które uzna za konieczne w świetle swoich konsultacji z dotkniętymi stronami.

Artykuł 19

Wprowadzenie

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne dla wdrożenia niniejszej dyrektywy przed 28 października 2001 r.

Wspomniane środki powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekażą Komisji swoje ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 20

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie 20 dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 21

Odniesienie

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 13 października 1998 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J.M. GIL-ROBLES

Przewodniczący

W imieniu Rady

C. EINEM

Przewodniczący

DEKLARACJA KOMISJI

Komisja wraz z Parlamentem Europejskim zwalcza dokonywanie fałszerstw.

Komisja do swej Zielonej Księgi dołączy ideę Parlamentu dotyczącą stworzenia dla fałszerzy obowiązku dostarczania, posiadaczom prawa wynikającego z zarejestrowania, informacji o ich nielegalnej działalności.

DEKLARACJA KOMISJI ODNOSZĄCA SIĘ DO ART. 18

Natychmiast po dniu wprowadzenia niniejszej dyrektywy, bez wpływu na art. 18, Komisja zaproponuje wprowadzenie przeprowadzenia ćwiczeń konsultacyjnych obejmujących producentów produktów złożonych i części składowych w sektorze pojazdów silnikowych. Celem tych konsultacji będzie dojście do dobrowolnej umowy pomiędzy stronami zaangażowanymi w ochronę wzorów w przypadkach gdzie produkt wprowadzający wzór lub model lub, do którego wzór lub model został zastosowany, stanowi część składową produktu złożonego, od wyglądu którego zależy ochrona wzoru.

Komisja będzie koordynowała przeprowadzane konsultacje i będzie regularnie zdawała Parlamentowi i Radzie raport o jego postępach. Strony porozumienia będą zaproszone przez Komisję do rozważenia rangi możliwych opcji, na których miałyby się oprzeć umowa dobrowolna, łącznie z systemem wynagrodzeń i systemem opartym na ograniczonym okresie ochrony wzoru.

**LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW
DO
PROJEKTU USTAWY
O
ZMIANIE USTAWY
PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ**

przyjętego przez Radę Ministrów
15 stycznia 2002 roku

Obszar Negocjacyjny: „Prawo spółek”
Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa Polski w Unii Europejskiej:
Rozdział 5, priorytet 5.2

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem jego dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowanej ustawy z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej (tabela zgodności)
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 12 stycznia 2002 roku
5.	Tłumaczenia zweryfikowane następujących aktów prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: 1. DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 98/44/WE z dnia 6 lipca 1998 r. w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych, 2. DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 98/71/WE z dnia 13 października 1998 r. w sprawie prawnej ochrony wzorów i modeli

68

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 14 stycznia 2002 r.

Cena - 3,09 zł + 22% VAT

